

Johannes 20

Je vindt er niets en toch ga ik af en toe naar haar graf.
Wat ik doe?
Even zitten, de steen wat schoonvegen, plantje neerzetten.
Ik ben er met mijn gedachten. Ik zie haar naam op de steen.
Maar ik weet ook: ze is daar niet, daar in het graf. Daar zie ik haar niet.
Dat graf is eigenlijk leeg.
Wat deze weduwnaar vertelt, ervaart Maria van Magdala.
Als zij op de eerste dag van de week, nog in het donker, bij het graf komt, ziet ze niets.
De steen is weggerold. Maria ziet alleen maar leegte.
Jezus is niet te zien. Zelfs zijn lichaam is er niet.
Over die leegte vertelt het Paasverhaal.
Van opstanding lijkt niets te zien. Je kunt er geen foto van maken, je kunt niets vastleggen op beeldmateriaal. Pasen vertelt niet van een lichaam dat opnieuw gaat bewegen.
Ik hoorde dat er plannen zijn om volgend jaar een vervolg op The Passion te maken.
Ook de opstanding willen ze in beeld krijgen.
Ik hou mijn hart vast. Ik denk dat het een onzalig plan is.
Je krijgt beelden van niets.

Met de leegte moeten we zien te leven.
Dat is niet makkelijk. Dat blijft telkens weer confronterend: om met de hardheid van de leegte om te gaan.
Dietrich Bonhoeffer, de Duitse verzetsdominee, heeft daar indringende woorden over geschreven. Ze staan op een glazen verzetsmonument op de Veluwe.

*Als je van iemand houdt
en je bent door de dood van elkaar gescheiden,
is er op de wereld niets en niemand,
die de leegte van de afwezigheid kan vullen.
Probeer het niet, het zal je nooit lukken.
...h
Zeg niet: "God zal de leegte vullen",
want – geloof me – dat doet Hij niet.
Integendeel: Hij houdt de leegte leeg
en helpt ons om zo de vroegere gemeenschap
met elkaar te bewaren, zij het ook in pijn.*

Leegte is hard.
Bonhoeffer zegt: je moet die ook niet met vrome woorden verdoezelen.
Probeer die te doorleven.

Als Maria het lege graf ziet, rent ze weg.
Ze gaat om te vertellen *wat* en vooral *wie* er niet meer is.
Hoe ze zich daarbij voelt, lezen we niet. Rent ze in paniek, met tranen in het donker?

Ze rent om het te kunnen vertellen aan Petrus en die andere leerling, Johannes?
Ook die komen in beweging. Ze rennen om bij graf te kijken.
De *een* loopt sneller, zegt het evangelie, alsof ze een wedstrijdje doen.
Johannes komt eerder het graf.
Petrus komt later. Tom Naastepad schrijft bij dit verhaal: hij ging niet zo snel, omdat hij zo moedeloos was. Hij gaat wel kijken, maar met hem zal bij dat lege graf niets gebeuren.
Deze voorman van de kerk kan op Pasen ons nog niets vertellen.
Petrus zal ons ook vandaag niet verder helpen.
Die ander, Johannes, kan dat wel. Iets duidelijk maken van wat Pasen eigenlijk is.
Het is heel goed dat de kerk in dit dorp naar *Johannes* is genoemd en niet *Petruskerk* heet.

Pasen, opstanding, is niet: herstel van het oude lichaam.
Het is niet: het begint weer van voren af aan.
Het is wat anders.
Let op Johannes. En let op Maria.

Als Johannes bij het graf komt ziet hij leegte.
Geen Jezus, geen lichaam. Alleen het opgerolde kleed van de dode.
Als hij naar buiten gaat is Petrus inmiddels gearriveerd.
Als die naar binnen gaat ziet ook hij niets en niemand, behalve dat opgerolde kleed.
Daarnaast de zweetdoek van Jezus, opgerold op een eigen plek.
Jezus is hier niet. Zijn kleed en zijn zweetdoek zijn nog te zien als sporen van hem.
In een film over opstanding kun je die laten zien.
Die kleren en die zweetdoek zijn symbolen van wat er niet meer is.
Sommige uitleggers zeggen: die kleren zijn je lichaam.
Dat opgerolde kleed betekent: het lichaam is er niet meer. Dat heeft zijn tijd gehad.
Die zweetdoek is de last van je leven. Dat zijn de zweetdruppels bij wat je moeilijk vond.
De tranen van je leven. De opgerolde zweetdoek betekent: wat moeilijk is, is voorbij.
De dood is ook een verlossing van de pijn en de moeite van je bestaan.
Je *lichaam* is er niet meer en jouw *last* is er niet meer.

Petrus ziet de kleren en de zweetdoek. Verder niets.
Zo gaat hij weer naar buiten.
Het bezoek aan het graf heeft hem niet anders gemaakt.
Het is zoals het is zal hij misschien hebben gedacht.
Aan Petrus heb je niet veel op Pasen.
Dan gaat Johannes voor de tweede keer naar binnen.
Hij ziet hetzelfde als Petrus.
De kleren, de zweetdoek. Verder ziet hij niet.
Maar dat *niet zien* brengt bij hem wel iets te weeg.
In de leegte van het graf is er bij hem een begin van geloven, zo staat het er.
Geloven? Je kunt beter in plaats van geloven het werkwoord vertrouwen gebruiken.
Geloven zit meer in je verstand. Vertrouwen heeft het van het hart.
In de leegte gebeurt er iets met Johannes.
Dat iets is een begin van nog oningevuld vertrouwen.

Vertrouwen, hoe, wat?
Vertrouwen dat het verder gaat.
Misschien ook wel vertrouwen in zichzelf.
Johannes gaat schrijven over Jezus. Hij geeft door wat hij gehoord en ervaren heeft.

Nu Jezus er niet meer in levende lijve zoals vroeger is, voelt Johannes zich geroepen om het verder te brengen.

Daarover gaat Pasen. Het vertelt van vertrouwen dat je zelf verder kunt .

Ook als degene die je lief is gestorven is.

Pasen vertelt over het begin van de opstanding van Johannes.

Zoiets gebeurt ook met Maria, over wie Johannes uitgebreid vertelt.

Ze komt bij het graf, misschien om daar bij te blijven hangen.

In de tuin bij het graf ontmoet ze iemand, die ze voor de Kuperus, de tuinman houdt.

Even later hoort ze hem zeggen: Maria, hou me niet vast, ga op weg.

Ze ervaart de stem, de oproep van Jezus en ze gaat.

Ze krijgt vertrouwen om zelf te gaan.

Ze staat op. Maria gaat op weg om te vertellen.

Deze vrouw is de eerste apostel.

Pasen vertelt van de opstanding van Maria.

Opstanding, Pasen, is allereerst dat Maria en Johannes en in hun spoor vele anderen opstaan om verder te gaan. Om wat Jezus zegt, zijn boodschap door te geven.

Die boodschap is: zie God maar als moed, als kracht om te leven.

Als hoop, als hand op je hoofd, als baken bij ontij, als verte die wenkt. Sta daar voor open. Waag de sprong daarop te vertrouwen.

Dat dat ook in jou kan, zal opstaan.

Pasen gaat over de opstanding van het vertrouwen in jouw en mij.

Pasen gaat over de opstanding van God in ons bestaan.

Zoiets heeft Jezus voorgeleefd.

Pasen is het hoge feest van de kerk.

Ook hier, is opstanding het hoogste woord.

Opstanding is een oproep aan Maria en aan ons allen: ga op weg, sta op, je bent van betekenis. Durf te vertrouwen dat God jou bemint.

Pasen is het hoge feest van opstanding.

Dat begint allereerst in dit leven.

Maar als je de bijbel mag geloven, en ik sta er voor open, hoor je zingen: opstanding houdt niet op bij de dood.

Sta ik daarvoor open? Durf ik te vertrouwen?

Zijn mijn geloofshanden daarvoor niet veel te leeg?

Op Pasen kom je geen supergelovigen tegen.

Bij Johannes begint het een beetje te dagen.

Maria moet een duw in de rug krijgen. En van Petrus hoor je nog een tijd helemaal niets.

Geloven is in de Bijbel *vertrouwen in de richting van*.

Durf daar maar voor open te staan.

Durf in de leegte van je bestaan vertrouwen toe te laten dat je hoe dan ook niet alleen bent.

En dat zoiets niet ophoudt, zelfs niet bij de dood.

Hoe dan ook.

Dat is Pasen.

Amen